

Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19974>

Özet

Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i (DKÖ), bireylerin di? hekimli?i uygulamalar?na yönelik ya?ad??? kayg? ve korku düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. 2003 y?l?nda ?nanç, Çelik ve Görgün tarafından Türk popülasyonu için geçerlik ve güvenilirlik çal???maları tamamlanarak kullan?ma sunulmuştur. Ölçek, dental fobi seviyesinin h?zli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesini sa?layan, 12 maddeden olu?an tek boyutlu bir yap?ya sahiptir.

DKÖ, di? hekimli?i randevular?ndan kaç?nma davran???ları ve tedaviye yönelik olumsuz duygusal tepkilerin ?iddetini ölçmeyi hedefler. Derecelendirme sistemi 4'lü Likert format?ndadır ve yüksek puanlar, klinik olarak anlamlı yüksek korku düzeyini i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Di? Hekimli?i Korkusu, Faktör Analizi, Corah Di? Hekimli?i Kayg?s? Ölçe?i, Kayg?, Likert, Cronbach Alfa, Dental Fobi.

Yazarlar

Banu Yazgan ?nanç, Mustafa Çelik, Hasan Görgün

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin di? hekimli?i ortam?na, tedavi süreçlerine veya di? hekimlerine kar?? duydukları spesifik korku ve kayg? seviyelerini nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, klinisyenlere ve ara?tırmacılara, yüksek düzeyde **dental fobi** ya?ayan bireyleri tanımlama ve uygun müdahale stratejileri geli?tirme imkanı sunar.

DKÖ, Türk kültürüne özgü bir ba?lamda geli?tirilmis? olup, di? hekimli?i korkusunun yaygınlı?ını ve ?iddetini saptamak için tasarlanmıştır. Bu sayede koruyucu ruh sa?lığı programları ve di? hekimli?i e?itiminde hasta yönetimi stratejilerinin planlanmasına bilimsel zemin olu?turulmuştur.

Yapı

Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i (DKÖ), kuramsal olarak **tek boyutlu** bir yap?ya sahiptir ve do?rudan "Di? Hekimli?i Korkusu" (Dental Fear) yap?sı?nı ölçer. Bu yapı, di? tedavisi sırasında veya öncesinde ya?anan yo?un anksiyete, kaç?nma davran???ları ve fizyolojik tepkilerin genel ?iddetini kapsar.

Ölçek, toplam 12 madde aracılığıyla bireyin di? hekimli?i ile ilgili çe?itli durumlara verdiği duygusal ve bilişsel tepkileri de?erlendirir. Ölçekten elde edilen toplam puan, bireyin genel dental

korku seviyesini temsil eder.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, hem yap?sal hem de benzer ölçekler aç?s?ndan incelenmi?tir. **Yap? geçerli?i** için temel bile?enler faktör analizi uygulanm??t?r ve bu analizler, ölçe?in teorik olarak varsayılan tek boyutlu yap?s?n? desteklemi?tir.

Benzer Ölçekler Geçerli?i (uyum geçerli?i) için, alanda yayg?n olarak kullan?lan Corah'?n Di? Hekimli?i Kayg?s? Ölçe?i (CDAS) referans alınm??t?r. Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i (DKÖ) ile CDAS'nin toplam puanlar? aras?ndaki korelasyon katsay?s? .53 olarak bulunmu?tur. Bu orta düzeyde güçlü pozitif korelasyon, DKÖ'nün dental kayg? ve korku yap?s?n? ölçmekte CDAS ile ba?ar?l? bir uyum sergiledi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

DKÖ'nün güvenirlik düzeyi, yüksek iç tutarlı?k de?erleri ile kanıtlanm??t?r. Ölçe?in iç tutarlı??n? saptamak amacıyla hesaplanan **Cronbach Alfa** katsay?s? .90 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçmekte yüksek derecede tutarlı oldu?unu gösterir.

Ayr?ca, **test yar?lama tekni?i** kullan?larak elde edilen iki yar?m güvenirlik katsay?s? .88 olarak belirlenmi?tir. Madde toplam korelasyonlar? ise .54 ile .71 aras?nda de?i?mektedir. Tüm bu istatistiksel de?erler, DKÖ'nün yüksek güvenirlik düzeyine sahip oldu?unu ve tekrarlı ölçümlerde tutarlı sonuçlar verece?ini dü?ündürmektedir.

Faktör Analizi

Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i'nin yap? geçerli?i, **temel bile?enler faktör analizi** uygulanarak incelenmi?tir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in 12 madde ile temsil edilen **tek boyutlu** bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu do?rulam??t?r. Bu sonuç, DKÖ'nün karma??k alt boyutlar yerine, genel dental korku ?iddetini ölçmeye odakland??n? göstermektedir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Türkçe adaptasyon ve geli?tirme)

Format: 12 maddeden olu?an, tek boyutlu, kendini de?erlendirme ölçe?idir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler ve ergenler (genel popülasyon)

Age Group: Orijinal çal??ma üniversite ö?rencileri üzerinde yap?ld??? için, genellikle 18 ya? ve üzeri popülasyon için uygundur.

Population Details: Ölçek, **dental fobi** ya?ayan veya ya?amayan geni? bir kitleye uygulanabilir. Klinik veya akademik ara?t?rmalarda kullan?labılır.

Test Methodology: 4'lü Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktadır:

1 = Hiç bana uymuyor

2 = Biraz bana uyuyor

3 = Oldukça bana uyuyor

4 = Tamamen bana uyuyor

Ölçekten al?nan toplam puan, bireyin korku düzeyini yans?tır.

Anahtar Kelimeler

Dental Fobi, Psikometrik Ölçek, Güvenirlik, Di? Tedavisi Kayg?s?, Ölçek Geli?tirme, Tek Boyutlu Yap?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: banuyazgan.inanc@toros.edu.tr (Sorumlu Yazar: Banu Yazgan ?nanç)

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?i?

Ölçek 2003 y?l?nda geli?tirilmiş ve yay?mlanm??tır. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Banu Yazgan ?nanç ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: tebd.gazi.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [dis-hekimligi-korkusu-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

?nanç, B. Y., Çelik, M. ve Görgün, H. (2003). Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Türk E?itim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 43-51.

Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Orijinal kaynak içeri?inde ölçe?i olu?turan 12 maddenin tam listesi yer almamaktad?r. Maddelere eri?im ve ölçe?in tam metni için yay?mlanm?? olan makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM